

straža pri novem mestu,
leto XXIII

18. julij 1986
številka 7

Glasilo ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Maister, Jadran Šnidaršič, Marko Švent, Darja Horvat, Miha Srebrnjak in Vid Fajdiga
Izdaja Delovna organizacija Novoles, lesni kombinat n.sol.o. Novo mesto — Straža. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 3.300 izvodov in je po mnenju sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije z odločbo št. 421/72 z dne 31. januarja 1978 oproščeno temeljnega prometnega davka. Stavek in prelom v DIC tozd Grafika, tisk v tiskarni Novo mesto v Novem mestu.

Ob dnevu vstaje
slovenskega ljudstva
čestitajo

samoupravni organi,
druženopolitične organizacije
in uredništvo

Dragi bralci!

Spet smo pri vas z našim glasilom. To pot vas je precej že na dopustih, kajti krepko smo že zakoračili v dopustniške mesece. Verjetno se imate kljub zasoljenim cenam ob slanjem morju dobro. Vsaj vreme vam je bilo do sedaj naklonjeno. Letošnje dopustniške dni so nam tudi v Novolesu »zasolile« razmere, ki vladajo v gospodarskih odnosih. Letos ne bomo imeli mirnih počitnic.

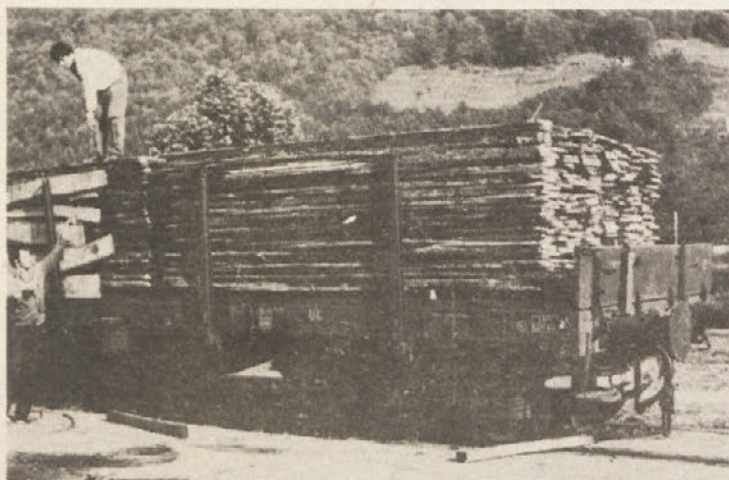
Podatki polletnih obračunov, ki že predstavljajo grobe obrise poslovanja celega leta, za Novoles niso vzpodbudni. Kljub visoki stopnji doseganja proizvodnje in produktivnosti izkazuje NOVOLES izgubo v višini 513.605 tisoč din. Ob polletju so se znašli v izgubi naslednji TOZDi: ŽAGA, BOR, TPE, TDP, TSP, TPP in TGD. Očitno je, da so se poleg TOZD-ov, ki so v fazi sanacije, znašli v izgubi predvsem izvozni TOZDi. Ti so bili vse do letošnjega leta v pozitivni in so predstavljali velik delež Novolesovega pozitivnega rezultata. Takoj nam je jasno, da so bili na delu nekateri zunanji faktorji, ki so odločilno vplivali na to, da ti TOZD-i sedaj izkazujejo rdeče številke. Te vzroke smo že omenili, bistvene pa ponovimo. To so: stimulacija izvoza, obrestna politika, tečaj dolarja in hitro rastoča inflacija. Spričo delovanja teh faktorjev so bila naša prizadevanja v prvem polletju nična. Dokazano je, da smo, zavedajoč se resne problematike gospodarjenja, v Novolesu veliko storili na izkoriščanju notranjih rezerv. Povečali smo produktivnost in zlasti še, kar je pohvalno, izvoz. Izvoz smo povečali za 27% in tako dosegli 54% izvozno pr-

oizvodnjo. Žal pa smo zaradi omenjenih faktorjev iztržili iz izvoza za 5% manj. Po podatkih računovodske službe smo v prvem polletju samo zaradi neugodnih tečajnih gibanj izgubili 2.096 milijonov dinarjev. Kljub neugodni bilančni situaciji smo za osebne dohodke namenili sredstva, ki zagotavljajo vsakemu delavcu socialno varnost. Povprečni OD v prvem polletju je znašal v Novolesu 83.332 din, kar je okrog 10% manj, kot je poprečje v SRS. Osebni dohodki so torej nekje v mejah poprečja v lesni industriji. Visoka stopnja doseganja proizvodnje jih prav gotovo opravičuje.

Poletne rdeče številke bomo nekako iz raznih skladov pokrili. Bojimo pa se prihodnosti, če se ne bodo nekateri ukrepi ZIS, ki odločilno vplivajo na poslovni rezultat Novolesa, spremenili in prilagodili normam mednarodne delitve dela, v katero je z več kot polovico proizvodnje vključen tudi Novoles. Kaj nam obeta tromesečni plan v naslednjem obdobju?

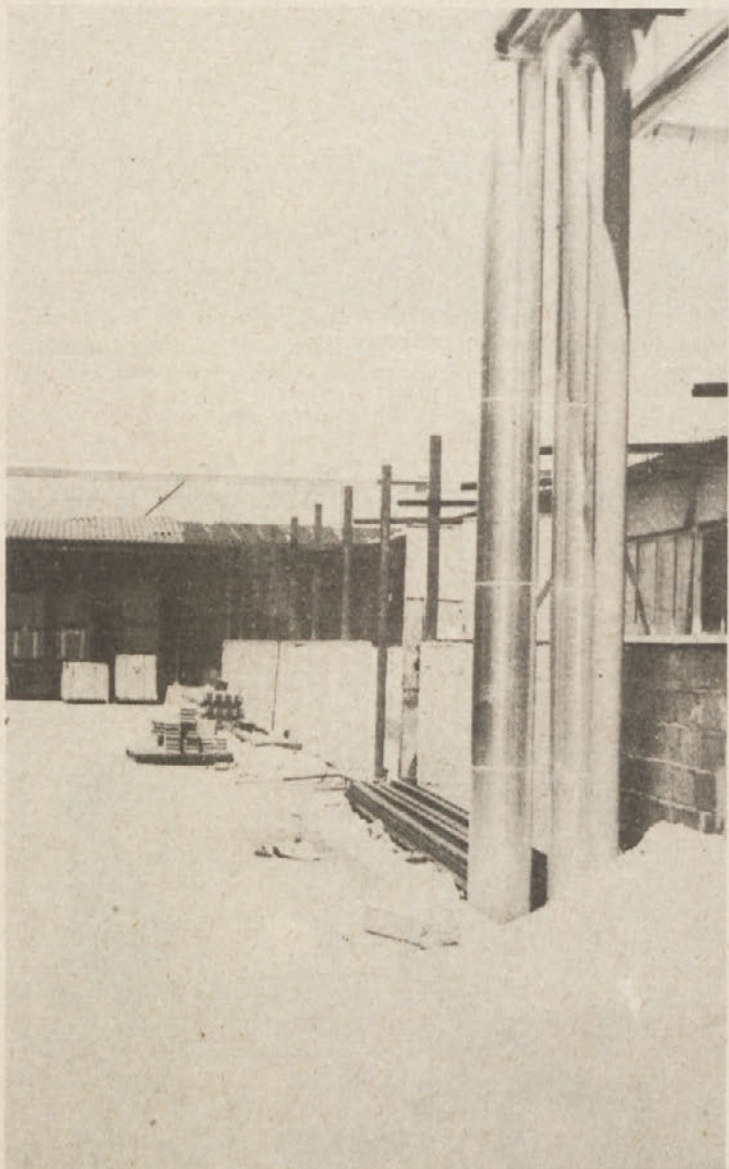
Zopet si zadajamo optimistične plane, za katere menimo, da jih bomo izpolnili. Glede na dosedanje doseganje naj bi dosegli 9% fizično povečanje proizvodnje. Še naprej ostaja težišče proizvodnje na izvozu. Če se bodo tečajna gibanja dolarja in planirane pridobljene stimulacije uresničile, bi naj že ob devetmesečnem obračunu izplavali iz rdečih števil. Čeprav so to zaenkrat še predpostavke, trdno upamo, da se bodo uresničile. To nam pa daje več stimulansa za delo, čeprav so pred nami izrazito dopustniški dnevi.

Vesti iz tozdov

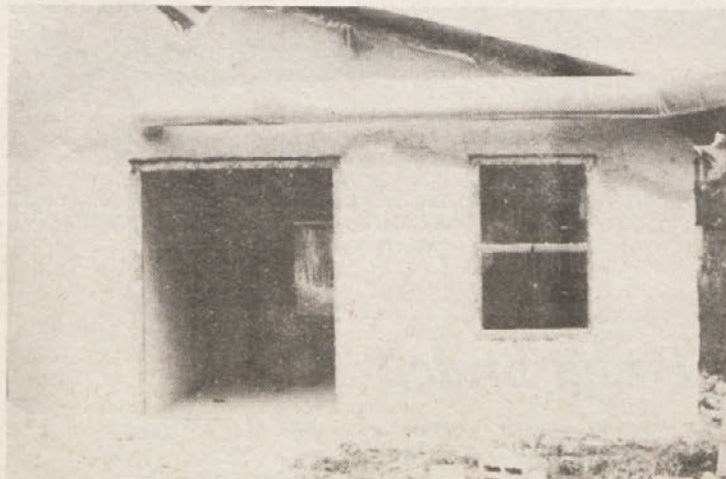
V eni od letošnjih števil našega glasila smo pohvalno pisali o solidno naloženem vagonu plohov, ki smo ga dobili iz Valjeva. Po pričevanju delavcev iz TOZD ŽAGA je bila to redka izjema, ki pa bi jo bilo vredno ohraniti. Žal pa se naši dobavitelji tega ne držijo. Za primerjavo to pot objavljamo sliko, kako naši delavci iz TOZDA ŽAGA naložijo vagon s plohi, ki je namenjen inozemskemu kupcu. Vidi se, da je naložen tako kot je treba!

Upravičeno torej pričakujemo, da se bodo tudi naši dobavitelji ravnali po sprejetih normah poslovnega obnašanja (A. Š.)

V TPP-ju dograjujejo v strojnem oddelku tudi novo streho.

9. 7. 86 sva s sekretarjem TOZD TDP tov. Vidom obiskala njihov novi obrat v Mirni peči. Nemalo sva bila presenečena, ko sva videla, kako se marljivo in kvalitetno opravljajo zidarska dela na pridobljenih objektih. Še bolj sva bila presenečena, ko sva zvedela, da zidarska in »tišlarska« dela opravljajo delavci mizarji, ki so v tem obratu zaposleni. Potemtakem TOZD-u TDP ni bilo potrebno najemati dragih uslug gradbenih podjetij. Ponekod že dotrajane in ponekod zanikrne stavbe se z delom spretnih in pridnih rok spremenjajo v lepo in kvalitetno obnovljene. Pa ne samo to, ti delavci so sami zgradili tudi popolnoma nov prizidek. Gre jim resnična pohvala. Ko bodo delo končali, bomo o njihovem obratu kaj več napisali. (A. Š.)

Nanovo dozidani prizidek v Mirni peči

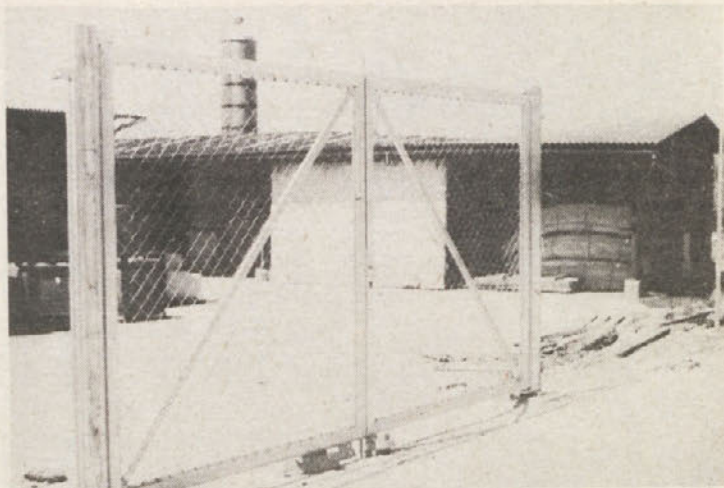

Polaganje parketa v obratu Mirna peč

Obnavljanje prostorov. Ponekod dotrajane objekte je treba temeljito prenoviti.

Vesti iz tozdov

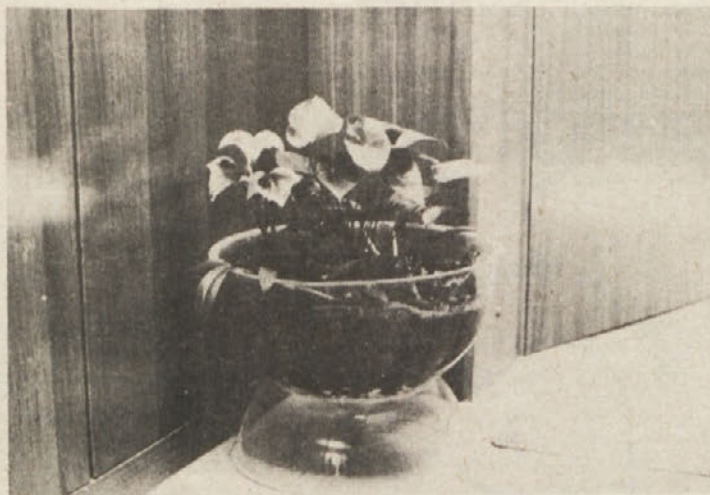

TPP, vrata so že, ograje pa še nikjer, najpomembnejše je, da so vrata, ki se jih da zakleniti!?

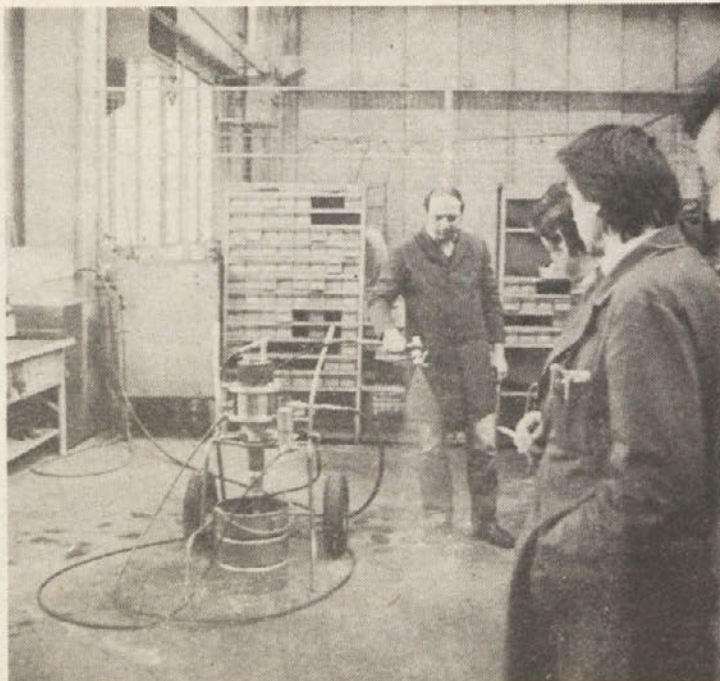

Okolica tovarne se spreminja. Hiša, ki jo vidite na sliki, se je ne-nadoma znašla sredi tovarniškega dvorišča. Še vedno je tudi naseljena. Njen lastnik je Sob Novo mesto. Ker pa birokracija dela počasi in pogosto neučinkovito, je TOZD TPP pokazal dobro voljo, da bi ga pomagal rešiti. Tako pa ostaja naseljeni otoček sredi tovarniškega dvorišča, kot da bi hotel pričati o navadah tega TOZD-a, ki je nekoč dolga leta gostil na svojem podstrešju stanovalce. Ob hitrem razvojnem tempu TPP bo menda v doglednem času rešen tudi ta problem?

Da akril ni uporaben zgolj samo za izdelavo masivnih elementov: plošč, svetlobnikov omaric, kopalnih kadi itd. pričajo lični izdelki, ki smo jih videli v TOZD-u TAP. Njihova oblikovalka je ustvarila niz izredno lepih in funkcionalnih proizvodov. Če obiščete TAP, boste videli manjše in večje lično izdelane podstavke za rože in celo, verjamete ali ne, akvarij. Vse to je izdelano iz akrila.

Cvetličnjak, ki krasi hodnik v TAP-u

Kuhar Franc inovator leta

Tov. Kuhar Franc, po poklicu strojni tehnik, dela v TOZD SIGMAT Brestanica že od 01. 02. 1983 kot samostojni projektant strojne stroke. Nekako petnajst let se že ukvarja s projektiranjem na področju industrijske opreme, z inovacijsko dejavnostjo pa že nad 25 let.

V drugih organizacijah, kjer je delal do 1983 leta, je dosegel vidne uspehe na področju razvoja orodij, priprav, namenskih strojev, prototipov, strojne opreme, idr.

V Sigmatu je začel že leta 1983 na razvoju zahtevnega pnevmatskega batnega motorja za airless aparate, t. j. strojev za barvanje. Zahtevno konstruiranje in izdelava prototipov se je uspešno izvajala v letih 1983 in 1984. Namen nove konstrukcije pnevmatskega batnega motorja je bil, da se ustvari samokrmilni pnevmatski motor preproste konstrukcije, ki bi ga bilo mogoče gospodarno izdelovati s povprečno tehnologijo in v manjših serijah. Nova konstrukcija je pomenila izvirno rešitev, zato je bil predlog inovacije prijavljen pri Zveznem zavodu za patente v Beogradu 16. 08. 1985.

V letu 1985 je TOZD SIGMAT že začel z redno proizvodnjo samokrmilnih pnevmatskih batnih motorjev po konstrukciji tov. Kuhar Franca, ob koncu istega leta pa tudi s prodajo.

Velik pomen inovacije tov. Kuharja je potrjen z velikim priznanjem, saj je Zveza sindi-

katov Slovenije podelila tov. Kuharju na slavnostni otvoritvi 17. mednarodnega sejma

lesnoobdelovalnih strojev LE-SMA Ljubljana, 09. junija 1986 priznanje in plaketo — INOVATOR LETA.

Prav tako je delavski svet TOZD SIGMAT na svoji 17. redni seji dne 18. 06. 1986 še formalno potrdil inovacijo tov. Kuhar Franca kot patent ter priznal skromno enkratno denarno nagrado. Rezultati inovacije samokrmilnega pnevmatskega batnega motorja bodo TOZD-u Sigmat omogočali večjo samostojnost in razvoj, kar pa je za naše gospodarstvo v težki ekonomski situaciji še kako pomembno.

Čestitajmo tov. Kuhar Francu za velik dosežek in mu želimo, da bi še nadalje vztrajal pri svojem zelo uspešnem delu.

Franc Curhalek

Kako smo gospodarili v prvem polletju?

Ocena poslovanja v prvem polletju 1986

Poslovni rezultati prvega polletja odražajo splošno sliko poslovnih pogojev, v katerih smo delovali v tem obdobju.

Proizvodnja je bila v prvem polletju dosežena na letni plan 97%, na tromesečne plane 96%, na leto 1985 pa večja za 18%. Nižje doseganje od plan-skih ciljev je predvsem posledica

izpadov v prvem kvartalu, saj v II. četrtletju beležimo doseganje proizvodnje proti kvartalnemu planu 98%, proti letnemu planu pa 101%.

Izvoz se je odvijal skladno z realizirano izvozno proizvodnjo. V tem obdobju smo dosegli sledeče rezultate na konver-tibilnem trgu:

v 000 dolarjih

	Dos. 86	Kv. plan	Let. plan	1985	Indeks		
	1	2	3	4	1/2	1/3	1/4
I.—III.	5.023	5.370	6.176	4.269	99	82	118
IV. VI.	5.536	6.691	6.176	4.060	82	90	136
Skupaj	10.559	12.061	12.352	8.329	88	85	127

Poleg tega smo dosegli še 1.031.000 \$ klirinškega izvoza.

Inflacija v Jugoslaviji gre svojo pot mimo resolucijskih določil. V prvem polletju smo praktično že dosegli planske nabavne cene, pri prodajnih pa beležimo velik izpad prav na izvozu, saj tečaj ameriškega dolarja še daleč ne sledi gibanju naše inflacije. Medtem ko

je domača inflacija daleč preko 80%, se je tečaj dolarja v prvem polletju proti istemu obdobju lani povečal le za 37%.

Nesorazmerno inflacijsko povečanje izvoznih in doma-čih prihodkov je povzročilo strukturne zamike med posa-meznimi prihodki. Stanje je sledeče:

v milijonih din

	1986	%	1985	%	Indeks
— domači trg	5.590	55	2.907	50	192
— izvoz s tečajnimi razlikami	4.517	45	2.893	50	156
Skupaj	10.107	100	5.800	100	174

Kljub temu, da smo izvoz v dolarjih povečali za 27%, je delež izvoznih prihodkov pa-

del za 5%. Če bi tečaj dolarja sledil domači inflaciji, bi bila struktura prihodkov naslednja:

	1986	%	1985	%	Indeks
— domači trg	5.590	46	2.907	50	192
— izvozniki prihodki s tečaj. razlikami	6.613	54	2.893	50	228
Skupaj	12.203	100	5.800	100	210

Drugi prikaz ponazarja, da smo dejansko izvozili 54% proizvo-dnje in dosegli le 45% delež izvoznih prihodkov v eksternih prihodkih. Razlika izvoznih prihodkov med obe-ma prikazoma kaže, da smo zaradi neugodnih tečajnih gibanj v prvem polletju izgubili kar 2.096 milijonov dinarjev.

Bilanca ugotovitve in delitve celotnega prihodka kaže nerealne primerjalne indekse zaradi tako prikazanih gospo-darskih gibanj. Izvozno poslo-vanje ustvarja precejšno iz-

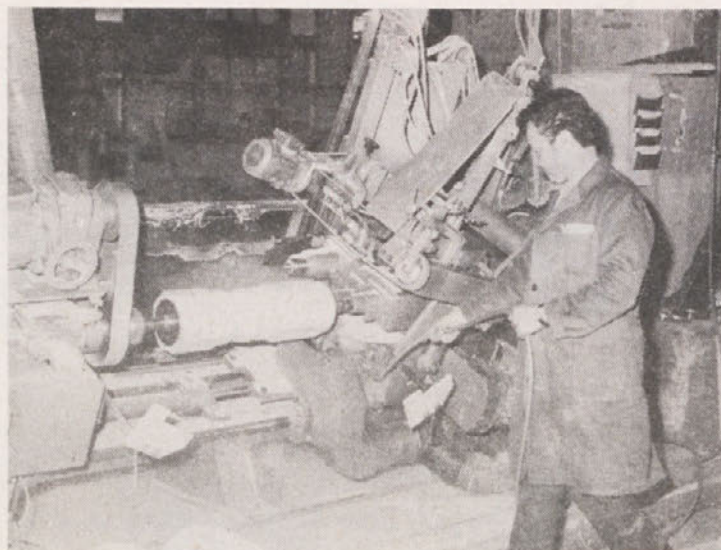
gubo, ki smo jo delno v okviru zakonskih možnosti razmejili na naslednji način:

— s poračunom plačanih obresti v breme ugotovljene revalorizacije zalog obratnih sredstev

— z delno razmejitvijo posrednih materialnih stroškov v breme zalog nedokončane pro-izvodnje in končanih izdel-kov

— z obračunom junijskih osebnih dohodkov le v višini zajamčenih (80 mesečno izplačanih OD v prvem četrtletju 1986)

Kljub uporabljenim možno-stim razmejitve bodo z izgubo zaključile poslovanje nasled-

nje TOZD:

ŽAGA	60.769
BOR	81.578
TPE	68.089
TDP	126.258
TSP	16.553
TPP	89.669
TGD	70.689
SKUPAJ	513.605

Kompenzirano izkazuje DO Novoles 72.086 neto izgube.

Za začasno nadomeščanje imamo na voljo:

— obstoječi rezervni sklad TOZD z izgubo

— za razliko začasno nad-omeščanje izgube pozitivnih TOZD DO Novoles.

Osebnih dohodki

Osnovna delitvena razmerja so naslednja:

indeks dohodka	183
indeks mase OD	227
poprečni neto OD	83.332
indeks povprečnega OD	223

Bilanca uspeha za obdobje od 1. 1. do 30. 6. 1986

v 000 din

BESEDILO	dejan. 86	din. pl.	let. pl.	dejan. 85	1/2	1/3	1/4	indeks
Celotni prihodek	15.784.541	16.209.181	19.351.478	8.813.399	97	82	179	
Doseženi dohodek	3.232.962	3.029.240	4.145.010	1.763.906	107	78	183	
Čisti dohodek	2.124.682	2.084.739	3.035.576	1.275.809	102	70	167	
IZGUBA	-513.605	-641.683	-51.868	-183.387	80	990	280	
AKUMULACIJA	-72.086	-218.319	646.424	249.678	33	-11	-29	
Št. zaposlenih	3.047			2.989			102	
Doh. na delavca	1.061			590			180	
Čisti doh. na delavca	697			427			163	
Akum. v prim. z doh.	-2,2			14,2			-15	
Akum. v prim. z OD	-3,4			19,6			-17	
Akum. na delavca	-24			84			-29	
OD in SSP na del.	721			343			210	
Čisti OD na del. mes.	83.332			37.328			223	

Iz podatkov na prvi pogled izhaja, da smo razporedili sredstva za OD daleč nad možnostmi oziroma nad poslovnimi prizadevanji. Nizek indeks dohodka povzroča iz-ključno izpad izvoznih prihodkov. Ob realizaciji sorazmer-nih izvoznih prihodkov bi bil doseženi dohodek večji za približno 764 milijonov din, kar pomeni, da bi bil večji od preteklega leta za 127%, to pa je toliko, kolikor so se v masi povečali bruto osebni dohodki. Izplačani osebni dohodki niso nad poprečjem SR Slove-nije, niti občine Novo mesto, nekoliko večji pa so od popre-čja podskupine zaradi rela-tivno boljših rezultatov.

Takšne osebne dohodke op-ravičuje tudi visoka stopnja doseganja proizvodnje in pro-dukтивности. Bitke za visoko proizvodnjo in izvoz si ne

moremo predstavljati ob niz-kih osebnih dohodkih, še posebno, če so slabi poslovni rezultati izven naših moči.

V prihodnjem obdobju se zaradi novih možnosti v izv-ozu kažejo nekoliko boljši rezultati, ki pa jih bomo mora-li v prvi vrsti nameniti za sani-ranje slabega poslovnega rez-utata v prvem polletju 1986.

Jože Fink

Trimesečni plan julij—september

Plan proizvodnje DO Novoles predvideva 9% fizično povečanje proizvodnje glede na dosežane doseganje iz česar izhaja plan izvoza, ki je zastavljen v višini 6.782.337 USA \$ kvartalno za celotno DO Novoles, to pa pomeni kar 52% več kot je bilo dejansko izvoženo v enakem obdobju v minulemu letu in 34% več kot smo v povprečju letos dosegali. Takšen plan proizvodnje in izvoza je optimističen, vendar lahko rečemo, da je blizu realnosti in bi ob nekem normalnem odvijanju dogodkov moral biti visoko realiziran.

Plan dohodka v predloženi obliki je v bistvu splet predvidevanj cenovnih in drugih tokov ter poizkus ovrednotenja napovedanih ukrepov ZIS.

V planu je upoštevan povprečni tečaj USA \$ = 440 din, izvozne stimulacije pa so planirane v višini 32,53% od priliva za izvoz v prekomorske države in 22,53% za Zahodno Evropo. Na osnovi teh dveh predpostavk so planirane tečajne razlike in izvozne stimulacije v višini 99,5 starih milijard in je to eden glavnih pozitivnih faktorjev, na osnovi katerega predvidevamo v naslednjem kvartalu preiti iz globoke izgube na ostanek 546.225.000 din. Ob tem so upoštewane obresti v enaki višini kot v drugem kvartalu, to je

748.049 tisoč din.

Nabavne cene, ki so v planu upoštevane predvidevajo 15—20 % rast glede na dosežene, pri prodajnih cenah na domačem trgu pa je prav tako predvidena rast cen in so upoštevane cene, ki naj bi v povprečju veljale za kvartal.

Ob vseh teh predpostavkah glede višine proizvodnje izvoza, doseženih cen na domačem trgu, ter pozitivnih efektov iz naslova deviznih stimulacij, dobimo sledečo sliko za Novoles:

	v 000 din
OP	3.085.653
Dohodek	2.611.132
CD	2.000.279
OD	1.309.300
Neto ostanek	546.225
Izguba	36.603

Izguba je planirana v TOZD TPE v višini 15.215 tisoč din iz razloga, da je tu proizvodnja šele v uvajanju ter v TOZD BOR v višini 21.388.000 din, kjer bo potrebno v naslednjem obdobju temeljiteje preveriti poslovanje in pripraviti sistemske ukrepe za sanacijo TOZD.

Osební dohodki so v kvartalnem planu upoštevani po VED iz izplačila v mesecu juliju torej v naprej ni predvideno povišanje, ker nam doseženi rezultati tega enostavno ne dovoljujejo.

Analitsko-planska služba

PLAN IZVOZA ZA III. KVARTAL 1986

POS	PLAN III. KVARTAL	3/12 LET. PLANA	IND. 86	IND. 85	PLAN III. KVARTAL / DEJANSKO DOHODANJE
YFP	300.000	332.500	90	97	93
LAGA	63.732	25.000	255	306	83
YFI	20.454	25.000	82	87	94
BOR	618.060	500.000	123	89	138
SIGMAT	63.636	112.500	56	32	175
TPE	2.383.052	2.350.000	101	81	125
TBP	522.530	625.000	84	71	118
	289.248 CUS	550.000 CUS	53		
TTP	1.760.000	1.125.000	156	88	177
TEO	207.000	240.000	86	52	165
TGD	843.873	840.000	100	82	122
NOVO-					
LEB	6.782.337	6.175.000	110	82	134
	289.248 CUS	550.000 CUS			

PLAN PROIZVODNJE ZA III. KVARTAL PO PC

POS	JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	POVP. MESE.	1/12 LET. PL.	IND. 86	IND. 85	PLAN III. KVARTAL / DOHODANJE 1-5
YFP	213.205	233.640	234.320	227.055	225.932	100	105	95
LAGA	234.750	257.250	258.000	248.666	248.785	100	102	98
YFI	156.130	171.096	171.613	166.280	161.829	117	117	100
BOR	84.726	91.000	97.203	90.976	81.372	111	96	116
SIG.	117.930	129.242	129.619	125.600	125.626	100	99	101
TPE	51.645	56.595	56.760	54.666	41.317	133	116	115
TBP	350.400	345.011	372.577	355.996	349.455	101	89	113
TEO	293.318	266.824	301.134	280.092	286.430	100	93	108
TTP	271.391	241.847	292.746	268.661	188.772	142	83	161
LIPA	93.516	90.991	98.518	94.008	90.352	107	100	99
TAP	205.775	225.498	226.155	219.143	223.615	98	102	96
TEO								
Net.	257.096	202.615	283.439	274.650	260.611	105	96	109
Ind.	30.161	41.819	41.940	40.640	68.272	30	36	167
TGD	157.569	142.869	137.966	139.468	140.483	99	92	113
NOVO-								
LEB	2.506.426	2.504.297	2.701.990	2.597.571	2.472.851	105	96	109

Spremembe in dopolnitve pravidnika o delovnih razmerjih

Z njimi po novem urejamo porodniški dopust, uvajamo nov kriterij za odmero rednega letnega dopusta glede na materinstvo, konkretiziramo primere, v katerih je delavec dolžan ostati dalj kot poln delovni čas ter usklajujemo in dopolnjujemo nekatere druge določbe, ki pa ne posegajo v pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev.

Spremenjene določbe pravilnika o delovnih razmerjih, ki se nanašajo na porodniški dopust, pomenijo uskladitev z novelo zakona o delovnih razmerjih, s katero je bil v mesecu februarju uveden porodniški dopust v trajanju 365 dni. Celoten dopust se deli na porodniški dopust v trajanju 105 dni in dopust za nego in varstvo otroka v trajanju 260 dni.

Delavka se po 105 dneh odloči ali bo ostala doma še nadaljnjih 260 dni ali pa bo delala 21 ur tedensko do 17. meseca starosti otroka. Če delavka mati neguje in varuje težje telesno ali duševno prizadete otroka ali dojenčka, traja dopust za nego in varstvo otroka pri popolni odsotnosti z dela do dopolnjenega 15. meseca starosti otroka, oz. ima pravico delati po 21 ur tedensko do 23. meseca starosti otroka. O izrabi dopusta za nego in varstvo otroka se delavka odloči pred iztekom porodniškega dopusta (105 dni) in v dogovoru s TOZD, pri čemer je potrebno upoštevati potrebe in koristi otroka.

Pri kriterijih za odmero letnega dopusta je na pobudo delavskega sveta DO priprav-

ljen predlog kriterija, po katerem naj bi materi z enim otrokom do 7 let starosti pripadal dodatni 1 dan dopusta, materi z dvema ali več otroci do 7 let starosti 2 dni dopusta, materi ali očetu samohranilcu z enim otrokom do 7 let starosti 2 dni dopusta in materi ali očetu samohranilcu z dvema ali več otroci do 7 let starosti 3 dni dopusta.

Pri nadurnem delu gre le za konkretizacijo v zakonu določenih primerov, ko je delavec dolžan delati dalj kot poln delovni čas in prilagoditev teh razmeram v Novolesu.

Ostale spremembe se nanašajo na določbe o določanju in spremljanju izrabe delovnega časa in na uskladitev z drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

Spremembe pravilnika o delovnih razmerjih so bile do 15. julija v javni razpravi, sprejemali pa jih bomo na zborih delavcev konec tega meseca.

V. V.

Turizem smo ljudje

Slovenija
Moja dežela.

novoles 5

Obisk delegacije zveze rezervnih vojaških starešin

Zvečer, 3. 7. 86 pred praznikom dneva borca, smo v Novolesu gostili delegacijo ZRVS iz Kosova. Gostje so prišli k nam v sklopu programa XVI. srečanja RVSJ »Bratstvo in enotnost«, ki se je odvijalo 4. julija v Kranju. Občinska konferenca ZRVS Novo mesto je 2. in 3. julija gostila delegacijo vojaških starešin iz Kosova. To je že tradicionalna navada izmenjave obiskov delegacij iz Kosova in Novega mesta. Ta izmenjava ne sloni samo na tovariških stikih med rezervnimi starešinami, podkrepljena je tudi z gospodarskimi stiki. Ravno iz tega razloga je program obiska obsegal pretežno obiske in pogovore v gospodarskih OZD. Gostje iz Kosova so obiskali Krko, Komet v Metliki in Novoles. Po izjavah gostov so bili za njih ti obiski in pogovori zanimivi in poučni.

V Novolesu smo delegacijo ZRVS iz Kosova v spremstvu predstavnikov družbenopolitičnih delavcev iz Straže in

predstavnikov ZRVS iz Novega mesta sprejeli v razvoj. Devetdesetčlansko delegacijo je sprejel Marjan Grabnar, direktor DSSS. Razkazali smo jim modele naših izdelkov v razstavnem prostoru, ki so si jih gostje z zanimanjem ogledovali. Tov. Grabnar je orisal razvojno pot Novolesa, perspektive Novolesa in programsko usmerjenost. Gostje so z živim zanimanjem poslušali informacijo in postavljali raznovrstna vprašanja. Gostje so si nato ogledali TOZD-e: ŽAGO, TDP in TVP. Zaključek obiska je bil v obratu družbene prehrane ob večerji. Dolenjski oktet je popestril srečanje z nekaj lepo zapetimi pesmimi. Izraz vzhičenosti, zahvale in pohvale je podal v svojem nagovoru vodja delegacije tov. Ramiz. Ob tej priliki smo prikazali tudi dejavnost splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v Novolesu. Informacijo je podal tov. Boris Pavlin, strokovni sodelavec za SLO in DZS. Ker je ta tematika za vse

Vodja delegacije ZRVS Kosova se zahvaljuje za topel sprejem v Novolesu

SLO in DS v DO Novoles

Sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je v Novolesu zasnovan v obrambnih in varnostnih načrtih, načrtih vojne proizvodnje in načrtih delovanja civilne in narodne zaščite.

Vsaka TOZD ima izdelane obrambne in varnostne načrte ter načrt vojne proizvodnje, načrti delovanja civilne in narodne zaščite pa so zaradi enotnega načrta za kompleks TOZD v Straži izdelani v skrajšani obliki, dočim imajo zunanje TOZD načrte izdelane v celoti.

Za izdelavo vseh načrtov so odgovorni vodje obrambnih priprav individualni poslovodni organi, njihovi namestniki in komiteji za SLO in DS, ki ocenjujejo obrambne in varnostne razmere, usmerjajo in usklajujejo obrambne priprave in druge aktivnosti ter skrbijo za obrambo in samozaščitno usposabljanje delavcev.

V Novolesu je trenutno zaposlenih okoli 3050 ljudi od katerih jih je v sistem SLO in DS vključenih okoli 400, pri čemer so upoštevani le tisti, ki so vključeni v civilno in narodno zaščito. Novoles je tudi ena izmed organizacij, ki bi v primeru vojne nadaljevala s proizvodnjo, sicer v zmanjšanem obsegu, zato je na delovno dolžnost razporejenih tudi določeno število delavcev.

Del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v Novolesu je tudi civilna zaščita, ki ima obilo nalog med katerimi so: zaščita in reševanje ob rušenjih, poplavalah, eksplozijah in požarih, nude-

nje prve medicinske pomoči, radiacijska, kemična in biološka zaščita, evakuacija, zatemnjevanje objektov itd.

Zaradi tega imamo v Novolesu specializirane in splošne enote civilne zaščite, specializirane le v Straži, ki so dobro opremljene in usposobljene za izvajanje naštetih nalog. Njihovo usposobljenost se preverja v okviru vaj NNNP, kjer se ugotavlja kje izvedba posameznih nalog »šepa«, napake pa se nato odpravljajo pri letnih izobraževanjih.

Narodna zaščita, ki je najširša oblika samozaščitnega in samoobrambnega delovanja delovnih ljudi in občanov šteje v Novolesu trenutno okoli 150 pripadnikov, ki so po posameznih TOZD razporejeni v skupine za začetno razporeditev, vemo pa, da je delovanje v narodni zaščiti pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi, zato se število pripadnikov NZ v določenih razmerah poveča.

Narodno zaščito vodi načelnik NZ, ki ima svojega namestnika in enega ali več pomočnikov, katerih naloga je, da delujejo tudi v miru, ko je ogrožen javni red in mir oz. varnost ljudi ali družbeno in zasebno premoženje, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, neposredni vojni nevarnosti in končno tudi v primeru vojne, ko narodna zaščita postane najširša organizirana oblika sodelovanja vseh delovnih ljudi v splošnem ljudskem odporu.

Več o delu in nalogah civilne zaščite in narodne zaščite v eni izmed prihodnjih števil glasila.

B. P.

nas zanimiva in koristna, objavljamo izveček iz poročila tov. Borisa. A. Šterbenc

ŠTEFAN JAKLIČ, prvi šolani gasilec

Tov. Štefan je naš dolgoletni sodelavec. V Novolesu je že od l. 1950. Prvo zaposlitev je začel na Žagi, ko je bila zgrajena tovarna vezanih plošč, se je preselil tja. V TVP dela od l. 1959. Sedaj opravlja odgovorno nalogo vodje proizvodnje vezanega lesa. Štefan ni bil aktiven samo na delu, prosti čas je posvetil tudi gasilstvu. Zato ga upravičeno štejemo med pionirje organiziranja kvalitetnega gasilstva v Novolesu. Celih deset let, od l. 1950 do l. 1960 je bil najaktivnejši član gasilstva v Novolesu. V tem času je bil prvi izšolani gasilec in kot gasilski poveljnik učil in vzgajal gasilce tako v Novolesu (oz. na tedanji Žagi, ki je bila takrat v okviru LIP-a, iz katerega je pozneje nastal Novoles) kot tudi v Dolenji Straži, kjer je živel. Prav zato, smo pripravili pričujoči intervju z njim.

Tov. Štefan, vi ste prvi, ki ste bili na takratni Žagi v Straži izbrani, da greste v gasilske šole. Zakaj so vas poslali v te šole?

Gasilsko društvo na Žagi je bilo že ustanovljeno. Imeli smo že tudi nekaj gasilske opreme. Pokazalo pa se je, da samo dobra volja ni dovolj.

Potreben nam je bil šolan kader, ki bi znal ravnati z opremo in taktiko gašenja požarov. Leta 1950 je bilo ustanovljeno tudi gasilsko društvo v Dolenji Straži, kjer sem bil aktiven tudi jaz. Bil sem v odboru in tajnik. Kot aktivnega člana so me postavili za poveljnika gasilske desetine tudi na Žagi. Člani desetine so bili predvsem starejši delavci, zato so določili mene, da naj grem v gasilsko šolo. Tako sem šel v maju 1952 v gasilsko šolo v Medvodah.

Kako je bilo na tej šoli, ste se kaj naučili?

Moram reči, da je bila ta šola zanimiva, kvalitetna, a hkrati naporna. Predavanja smo imeli cel dan: dopoldne, popoldne, zvečer pa še krožke. Učili smo se teoretično in praktično. Ko sem končal šolo, sem dobil čin gasilskega podčastnika.

Kako ste po končani šoli nadaljevali z delom na Žagi?

Takoj po vrnitvi iz Medvod smo začeli intenzivno vaditi. Ustanovili smo desetino mlajših delavcev in začeli s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem. Člani društva so hitro dojemali strokovne novosti in pridno vadili. Teoretičnega pouka in praktičnih vaj so se udeleževali tudi nečlani, kar je še bolj dvigalo moralno desetino. Kaj kmalu smo postali najbolj strokovno izvežbana desetina v občini Straža — D. Toplice. Poleg gasilcev na Žagi sem poučeval tudi gasilce v Dolenji Straži. Po nekaj letih sem postal poveljnik tudi občinske gasilske zveze.

Ste nastopali tudi na tekmovanjih?

Da, redno. Tekmovanja so bila vsako leto in so nam služila za preverjanje znanja in usposobljenosti. Naša desetina iz

Iz tekmovanja v Šmihelu pri Novem mestu leta 1957

Zage je več let osvajala prva mesta, kar potrjuje, da smo bili res solidno usposobljeni.

Ste v tem obdobju gasili kaj večjih požarov?

Prvi večji požar, na katerem smo sodelovali, je bila vas Sušice. Mislim, da smo takrat upravičili zaupanje. Največja preizkušnja za nas pa je bil požar na Žagi, ko so sredi noči zagorele sušilnice. Zagorelo je

šel zelo na roko. Za ostale aktivnosti smo zbirali denar z organiziranjem veselice. Nekje po l. 1955 smo že razpolagali s popolnejšo opremo.

Kakšna je bila morala gasilcev?

Izredno visoka. Udeležba na vajah je bila vedno 100%. Člani so delali zavzeto. To je bilo tudi potrebno, saj je moral pomanjkljivo opremo nado-

Prva ženska desetina v okraju Novo mesto leta 1954

cca 50 m³ friz za parket. Po mojem mnenju smo takrat pokazali višek požrtvovalnosti, saj nam je uspelo v nemogočih pogojih požar omejiti, tako da se ni razširil na ostale prostore, čeprav so goreli močno gorljivi elementi.

S kakšno opremo ste razpolagali?

Oprema je bila skromna. Zato je zahtevala večjo požrtvovalnost (drznost) in spretnost gasilcev. Na razpolago smo imeli motorno brizgalno in cca 100 — 200 m cevi. Seveda smo opremo nenehno izpolnjevali. To nam je omogočil tudi posluh takratnega obratovodje tov. Pezdica za gasilstvo. Tov. Pezdica nam je

mestiti človek. Že leta 1954 smo ustanovili tudi žensko gasilsko desetino, ki je bila prva v okraju Novo mesto. Tudi ženske so pokazale izreden entuziazem in spretnost.

Imate kaj spominov?

Ne bi rad govoril o spominih, saj se še vedno čutim gasilca. Rad bi pa poudaril, izredno razvito tovarništvo med gasilci in veselje, ki ja je bilo na pretek. Kar težko mi je bilo, ko sem l. 1960 predal delo novemu šolanemu gasilcu, že gasilskemu častniku, tov. Tisovec Francu.

A. Šterbenc

Gasilska desetina iz leta 1954

Vidmar Franc, TDP

V uredniškem odboru smo se dogovorili, da naj bi v večji meri novolesovi javnosti prikazali delo in življenje v neposredni proizvodnji. Načinov, kako to prikazati je več. Mi smo se odločili, da bomo temu ustregli tako, da bomo opravili pogovore z delavci iz proizvodnje, ki že dalj časa delajo v Novolesu in so dosegli vidnejše delovne rezultate. Na to temo se bomo prvič srečali z tov. Vidmarjem iz TOZD Drobno pohištvo v Straži.

Tovarna drobnega pohištva zaposluje 470 delavcev.

V njem delavci izdelujejo gugalnike, stole in lepljene elemente za ostale TOZD-e Novolesa in zunanje uporabnike. Stole in gugalnike izvažajo na tržišče ZDA. Z ustvarjenim izvozom je TOZD glavni izvoznik v Novolesu. Po strukturi zaposlenih je 60% žensk in 40% moških. Po ustvarjenem dohodku in številu zaposlenih je TDP največji TOZD v Novolesu.

Tov. Vidmar Franc je na TDP vodja vzorčne delavnice. V Novolesu je že od l. 1954. Delovno razmerje je začel v Tovarni igrač v Novem mestu. Ko se je le-ta l. 1964 preselila v Stražo, se je tudi Franc preselil z njo. Tako že od tedaj dela v Straži. V prijetnem pogovoru smo spoznali nekatere plati življenja v TDP.

Pozabljenost

Urban zgubi v delavnici delovni načrt, šef ga najde in vpraša:
— Urban, a je to tvoj načrt?
— Ne šef! Jaz sem svojega izgubil!

Vodilni delavec

— Urban, kako boš pa ti igral proti Zlati selekciji, saj piše na plakatih, da bodo igrali samo vodilni in vodstveni delavci naše delovne organizacije, ti pa si viličarist?
— Šef, ali gre mogoče viličar kar sam? Nekdo ga mora voditi!

Otroci zbirajo star papir

— Urban, imate kaj starega papirja?
— Papirja ne, samo šefa!

Kolektor

— Urban, pa si postal nekam plešast?
— To pa, ne drži šef! Imam kolektor na glavi!
— ???
— Zato, da lahko spodaj topla voda ven teče!

Tov. Vidmar, kako kot dolgoleten delavec ocenjujete razmere v vašem TOZD?

Na to vprašanje je dokaj težko odgovoriti. Če ocenjujem razmere v našem TOZD-u skozi prizmo odnosov med delavci, moram reči, da so razmere dobre. Med seboj se dobro razumemo, med delom si pomagamo. Vsakdo ve, kaj mora storiti, tako da ne prihaja do zapletov. Moram poudariti, da so naši delavci pridni in razen redkih izjem imajo dobre delovne navade. Nekoliko slabše pa bi ocenil proizvodne pogoje. Čeprav smo v zadnjih letih naš strojni park precej obnovili, še zmeraj prihaja do ozkih grl. Poleg tega se kade razmeroma hitro menja, kar pa terja nenehno priučevanje novih delavcev. Mojstri so zato močno obremenjeni z uvajanjem in pripravo strojev.

Ali menite, da se potemtakem proizvodnja pri vas tekoče odvija?

Niti ne, nisem takega mnenja. Res je, da bistvenih zastojev nimamo, to pa še ne pomeni, da nimamo težav. Večkrat imamo na primer take plane, da moramo delati v nadurah. To se najpogosteje dogaja ob koncu meseca, nasprotno pa pogosto v začet-

ku meseca ni dovolj dela. Ker pa delamo veliko novih artiklov — najmanj 2 v mesecu — so naši plani napeti.

Kako delate v vaši vzorčni delavnici. Se dobro počutite?

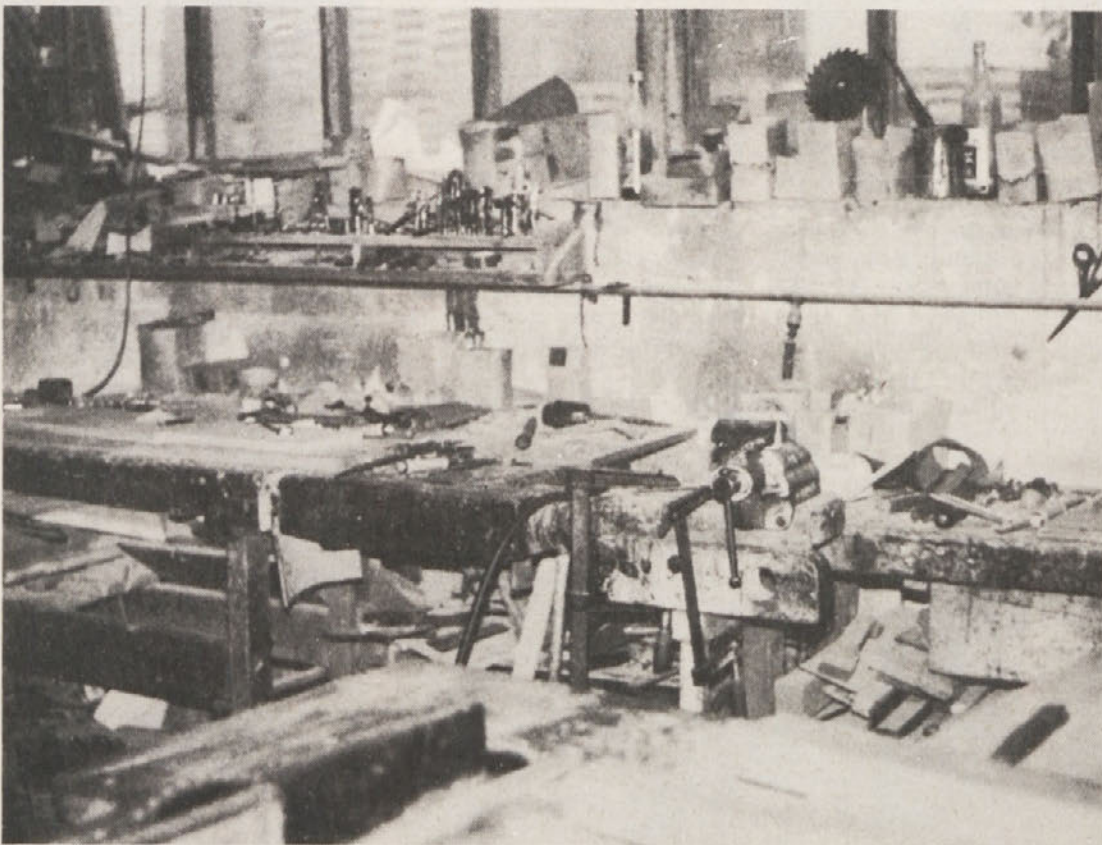
Rad delam na vzorcih, saj je to kreativno delo. Pri delu sem zadovoljen. Niti najmanj pa nisem zadovoljen z delovnimi pogoji. Naša delavnica je stara in ne ustreza delu, ki se v njej opravlja. Imamo slabo ventilacijo, slabo svetlobo, prostori so tesni itd. Šablone imamo nametane na kupu, ker nimamo ustreznih polic. To nam povzroča glavobole, saj ne moremo imeti pregleda nad šablonami. Prej sem že omenil

veliko novih artiklov. To zahteva tudi veliko novih šablon, ki jih moramo v šablonski delavnici narediti. Ni redek slučaj, ko nam delavci dobesedno izpod rok pobirajo šablone. Nova šablonska delavnica nam je obljubljena že 20 let. Za letos pa vse tako kaže, da jo bomo dobili. Močno se tega veselim.

Tov. Vidmar, kaj si želite v prihodnosti?

Želim, da bi odpravili pomanjkljivosti, ki sem jih omenil. Želim si pa tudi to, da bi bilo v celoti gledano tudi v prihodnje vsaj tako kot je sedaj.

A. Šterbenc

Detalj iz vzorčne delavnice

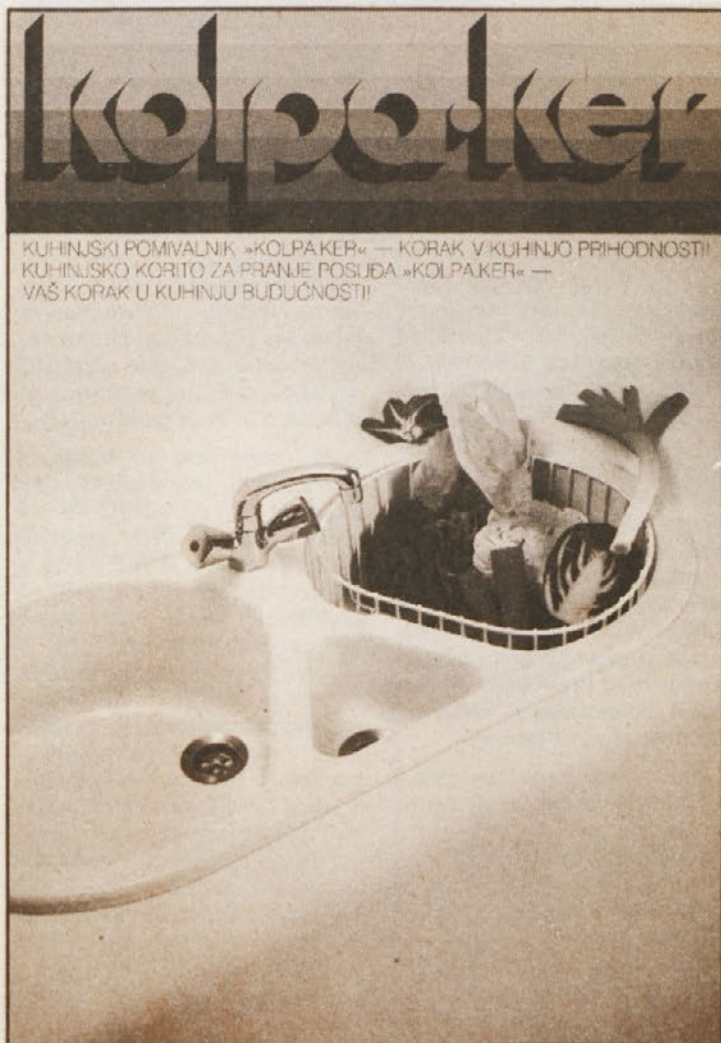
Ob praznovanju krajevnega praznika v Radatoviču 4. julija 1986

Če se peljete iz smeri Novo mesto čez Gorjance, vas na belokranjski strani pri kraju Suhor pot zanese levo v hrib, kjer vas ozka, ovinkasta vendar asfaltirana cesta pripelje v vasico Radatovič.

Vas leži onkraj slovenske

nizacije s krajani. V ta namen je komisija za kulturo sindikalne konference DO Novoles pripravila v sodelovanju z OŠ Radatovič in glasbeno šolo Novo mesto krajši kulturni program.

Po tekmovalstvu v streljanju

KUHINJSKI POMIVALNIK »KOLPAKER« — KORAK V KUHINJO PRIHODNOSTI!
KUHINJSKO KORITO ZA PRANJE POSUĐA »KOLPAKER« —
VAŠ KORAK U KUHINJU BUDUČNOSTI!

meje in spada v sklop občine Ozalj. Zaradi oddaljenosti od mestnih središč in skope zemlje, ki ne daje dovolj za življenje so njeni prebivalci iskali zaslužek v večjih mestih in krajih naše domovine.

V letu 1984 je delovna organizacija Novoles odprla obrat kerakrlnih izdelkov, v katerem so se mnogi zaposlili in si s tem omogočili boljše življenje v rojstnem kraju. Vsako leto, 4. julija, se zbero domačini in tisti, ki jih je pot iz domačega kraja s trebuhom za kruhom popeljala v svet, da pred spomenikom NOB s svojo prisotnostjo počastijo krajevni praznik. Prav tako je bilo tudi letos. Letos smo tudi novolesovci s svojo prisotnostjo potrdili sodelovanje delovne orga-

Dolenjski oktet poje na proslavi krajevnih skupnosti Radatovič, kjer se nahaja naš obrat proizvodnje kuhinjskih korit iz kerakrila

Recitacija na proslavi v Radatoviču.

na glinaste golobe v katerem so se pomerile ekipe sosednjih lovskih družin, se je ob dvanajstih dopoldne pričela proslava, na kateri so nastopili recitatorji osnovne šole Radatovič, pihalni kvartet pod vodstvom tov. Ivana Jerine in Dolenjski oktet pod vodstvom tov. Cigler Petra. Izredno so se izkazali poslušalci, ki bi lahko bili za vzgled mnogim poslušalcem iz kulturnih središč, saj

so program, čeprav stoje od začetka do konca izredno pozorno spremljali. Še bolj kot discipliniranost in pozornost se je izkazala pristnost v kontaktu občinstva z nastopajočimi, saj so le ti ves čas z zmernimi dozami aplavziranja pokazali svoje navdušenje, kar je za dan današnje kulturne prireditve že izjemna redkost.

Po končani proslavi smo se posedli za mize, kjer so nas lovci iz lovske družine postregli s pečenko in dobro kapljico, za tiste pa, ki so jih noge začele zgodaj srbeti pa so fantje ansambla ICO I COJA urezali nekaj vedrih taktov, da sta močno sonce in glasba plesalcem povzročala težavo, ki ji pravimo »žeja«. Toda ob dobri kapljici te težave preidejo v veselje in tako se je praznovanje krajevnega praznika nadaljevalo v popoldanske in pozne nočne ure v prijetni družbi nadvse gostoljubnih domačinov.

Doltar Janez

Pomoč DSS-jevih delavcev je prišla prav

Delavcem TOZD Žaga je bilo v mesecu juniju zadana naloga, da zdecimirajo 1725 m³ decimiranih elementov in s tem popravijo slabo delo nekaterih posameznikov v drugem tozdu in omogočijo nemoteno proizvodnjo TOZD finalistom. Glede na dejstvo, da je dana količina decimiranih elementov bistveno večja od običajnih mesečnih planov proizvodnje decimirnice je bilo potrebno organizirati delo v podaljšanem delovnem času oz. 12 urni delavnik za vsako izmeno. Zaposleni v

velika moralna spodbuda, temveč tudi dejanska pomoč, ki so jo delavci v decimirnici potrebovali, da so izpolnili plan. Tako je vsak od 117 delavcev iz DSSS, kolikor jih je prišlo v mesecu juniju, opravilo po en osemurni delavnik v proizvodnji. Pri delu so bili prizadevni in delavni tako, da jim pripada vsa pohvala in priznanja.

Vseeno pa ostane odprto vprašanje, kje so bili ostali? Dela v decimirnici je bilo dovolj tudi za ostalo polovico. So imeli tehtne razloge za abstinenco ali pa se jim je mogoče zdelo zamalo, da bi delali v proizvodnji? So res nekateri že pozabili, da so delali v neposredni proizvodnji, preden so prišli na »stolčke«? Naj bo tako ali drugače, priložnosti, da se pokažejo v pravi luči, bo še.

Analiza proizvodnih rezultatov je pokazala, da je bilo narejeno 1909 m³ decimiranih elementov, torej 184 m³ več kot je bila postavljena naloga. Opravljenih je bilo 8373 nadur ali 60 na posameznika, ob dejstvu da so bili izvzeti od nadurnega dela vsi tisti, ki ga niso smeli ali mogli opravljati zaradi zdravstvenih težav.

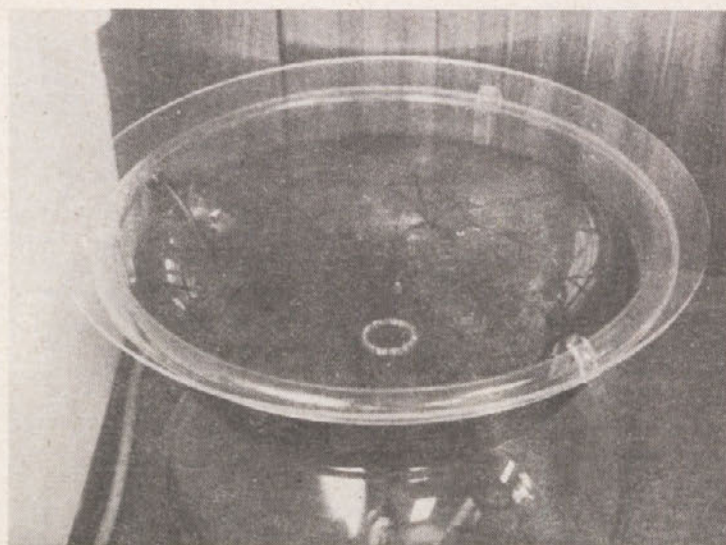
Ena naloga je torej uspešno opravljena, vendar jih je pred nami Novolesovci še precej, ki jih moramo opraviti, da bo naš Novoles ponovno prišel na zeleno vejo, ki jo vsekakor zasluži. Enotni in s skupnimi močmi smo jo vsekakor sposobni doseči, kajti vsi se moramo jasno zavedati, da ravno dobro stoječi in močni Novoles pomeni tudi boljše osebne dohodke zaposlenih in s tem zagotovljeno materialno existenco življenja, v času, ko vsak človek dobro pretehta kako bo obrnil dinar.

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta GAŠPER Viktorja z Vel. Podljudna v iskreno zahvalo OOS TOZD-a TPP za podarjeni venec, ter sodelavcem za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Plantan Majda

oddelku decimirnice — Straža in obratu Ruperč vrh so z vso odgovornostjo sprejeli nalogo ter s tem pokazali in dokazali veliko zavest in pripravljenost skupaj z vodstvom TOZD Žaga, da po svojih močeh maksimalno prispevajo k izboljšanju situacije, v kateri se nahaja Novoles. Pomanjkanje delavcev oz. velika fluktuacija, ki je tudi eden hudih problemov TOZD Žaga, je bila deloma rešena tako, da so po dogovoru priskočili na pomoč delavci DSSS. To ni bila samo

Verjeli ali ne, akvarij, narejen iz akrila in krasi pisarniške prostore

Grom in telefon

Skozi Tesni Dol je veselo šumel potoček in v jutranjem hladu se je nad njim vila meglica. Izza vrhov na vzhodu je že kukalo jutranje sonce. Obetal se je lep poletni dan.

V fabriki, ki je stala tik ob potočku, je jutro že prešlo v dopoldan in skozi tisto malo neba, kolikor si ga lahko videl proti severu ali jugu, so brzeli avioni. Dan kot vsak drug bi lahko rekli, vendar glej ga spaka, že okoli enajste dopoldan so se pojavili prvi oblaki, ki so v dobri uri dobili velikosti pravih oblakov in v daljavi si lahko že zaslitil grmenje.

Prav v tem trenutku zazvoni pri direktorju telefon in vratar veselo sporoči, da je zveza z Lesovino (centrom vseh tozdov) pretrgana. Resnici na ljubo je treba povedati, da se to zgodi ob vsakem grmenju. Potem se zgodba s telefonijo v Tesnem Dolu začne odvijati kot že tolikokrat poprej. Ja, seveda vi, ki ne pripisujete telefonski zvezi nobenega pomena, ker vam je delovanje zvez samo po sebi povsem normalna stvar, je še ne poznate.

Poteka običajno takole.

Individualni poslovodni organ naroči podrejeni osebi, da je potrebno uštimati zvezo, ker je to vitalnega pomena za TOZD v Tesnem Dolu. Tudi in predvsem v prvi vrsti zaradi varnosti. Podrejeni naroči svojemu podrejenemu, da to uredi, ko bo odšel v Lesovino po nujnih opravkih.

In potem ta sporoči v Petetejevo, da je okvara na zvezah v Tesnem Dolu. Dežurni obljubi takojšnjo intervencijo. Potem mine: dopoldne, popoldne in noč. Zjutraj vratar pove, da je telefon še v okvari. Nato pa

zopet iz Tesnega Dola v Lesovino. Dežurni v Petetejevem pove, da je preko dvestopetdeset okvar in da bodo odpravili napako, čim bo možno. Ure minevajo in že je poldan.

Po ponovnem urgiranju v Petetejevem, in pri pristojnih v Lesovini so obveščeni še na stalnih službah. Šele takrat se stvari premaknejo (ali pa so v Tesnem Dolu prišli na vrsto za popravilo). Malo pred drugo uro telefon veselo brni.

A glej ga šmenta, nebo se je že močno zatemnilo. Še preden so drugoizmenarji v Tesnem Dolu delali eno uro, ponovno zagrmijo in zveza je prekinjena.

Cela zgodba se pričenja z jutranjim pozdravom pri vratarju, ki pove, da telefon zopet ne dela.

Zgodba je seveda izmišljena in vsaka slučajna podobnost je zgolj naključna in nenamerna.

Pa lepo pozdravljeni!

Letne športne igre SOZD Uniles Postojna 86

Kot vsako leto, smo se tudi letos zbrali športnice in športniki lesnih firm, združeni v SOZD UNILES, na svojih vsakoletnih športnih igrah. Organizator — DSSS SOZD UNILES, je za prizorišče iger izbral Postojno in lahko rečemo, da je na primernih športnih terenih in ob dobri organizaciji, tekmovanje potekalo brez zastojev.

Športniki smo se pomerili v naslednjih disciplinah: nogomet, odbojka, kegljanje, streljanje, šah, namizni tenis, balinanje in vedra rekreacija. Tudi naša DO je na letošnjih igrah nastopila in sicer prvič v vseh disciplinah. Športniki so se potrudili, tekmovanja so potekala po pričakovanjih pa tudi z doseženimi rezultati smo bili zadovoljni.

Rezultati: Streljanje:

ženske — sodelovalo 8 ekip
1. Marles 470 krogov
2. Javor 415 krogov
3. Krasoprema 394 krogov
6. Novoles 320 krogov
nastopile so: Gorše 143, Klobučar 113, Fabjan 64

Med posameznicami je bila Gorše šesta
moški — sodelovalo 9 ekip
1. Stol 844 krogov

2. Javor 828 krogov
3. Marles 818 krogov
4. Novoles 800 krogov
nastopili so: Manojlovič 178, Udovič 168, Đurič 161, Pavlin 161 in Malenšek 134

Med posamezniki je Slobodan Manojlovič zasedel odlično drugo mesto s 178 zadetimi krogi, kar je kar 8,9 povprečno na strel. Čestitamo!

Namizni tenis:

ženske — sodelovalo 7 ekip

1. Liko
2. Javor
3. Marles
5. Novoles

moški — sodelovalo 8 ekip

1. Lesnina
2. Meblo
3. Javor
6. Novoles

Kegljanje:

ženske — sodelovalo 7 ekip
Ženska ekipa Novolesa tokrat ni imela svojega dne, kegljale so bistveno slabše kot so sposobne in čeprav so prejšnja leta zasedale tudi prva mesta, so se morale tokrat zadovoljiti šele s šestim mestom

1. Stol
2. Marles
3. Lesnina

6. Novoles
Nastopile so: Košmerl 156, Volf 147, Polyak 167, Šoško 153
moški — sodelovalo 11 ekip

Moška kegljaška ekipa je udarna moč novolesovih športnikov. Že vrsto let je med najboljšimi, letos pa je že drugi zapored osvojila 1. mesto. Tudi v posamezni konkurenci so se kegljači izkazali, saj sta Golež Željko TKO in Maraž Franc Tap, osvojila prvo oziroma četrto mesto, z 228 in 215 podrtimi keglji. Čestitamo!

1. Novoles 1222 kegljev
2. Lesnina 1191 kegljev
3. Marles 1179 kegljev
Za Novoles so nastopili: Maraž Franc TAP 215, AŠ Samo DSSS 193, Zakrajšek Stane TAP 202, Malenšek Matjaž 198 in Golež Željko TKO 228 kegljev

Odbojka:

ženske

Odbojkarice so na turnirju zasedle 6. mesto. Nastopile so: Zupan Zdenka, Bukovec Jožica, Kren Anica, Fabjan Julka, Gorše Alenka in Bukovec Janja.

moški — sodelovalo 7 ekip

Tudi moška odbojkaška ekipa je ena izmed uspešnejših ekip Novolesa. Že nekajkrat zapored je na turnirju osvajala prva mesta, tokrat pa se je morala zadovoljiti z drugim. Omeniti moramo, da so odbojkarji imeli precej smole, kajti že v predtekmovanju se je poškodoval eden izmed njho-

vih najboljših igralcev Masnik Dušan, tako da je ekipa v finalu nastopila oslajljena. Marlesovci so bili premočni in so finalno tekmo dobili z 2:1

1. Marles
2. Novoles
3. Meblo

Za ekipo Novolesa so nastopili: Vernig Bojan, Masnik Dušan, Slak Igor, Pilič Miloš, Kosce Andrej, Kregar Tine in Kosmina Gorazd.

Šah:

sodelovalo 8 ekip

Šahisti so po slabem začetku igrali iz kola v kolo vse bolje, na koncu celo igrali neodločeno s kasnejšim zmagovalcem, ter osvojili četrto mesto.

1. Lesnina 23 točk
2. Stol 20,5 točk
3. Marles 19,5 točk
4. Novoles 15,5 točk

Za Novoles so nastopili: Novak Zmago, Majster Mladen, Medved Slavko, in Markovič Jožica.

Balinanje:

sodelovalo 8 ekip

Balinarji so letos presenetili z zelo solidno uvrstitvijo. Leta poprej so se morali zadovoljevati z mesti na koncu razpredelnice, tokrat pa so z nekaterimi spremembami v ekipi osvojili dobro četrto mesto.

1. Krasoprema
2. Stol
3. Lesnina
4. Novoles

Za Novoles so nastopili: Pavlin Boris, Vidmar Vinko, Rozman Jože, Zupančič Jože in Vidmar Rajko.

Mali nogomet:

sodelovalo 10 ekip

1. Meblo
2. Stol
3. Riko
5. Novoles

Nogometašem se ni uspelo uvrstiti v finalno skupino, v predtekmovanju so izgubili z ekipo Stola, ki je kasneje osvojila drugo mesto.

Ob koncu tekmovanj so za dobro razpoloženje poskrbeli organizatorji še z igrami v vedri rekreaciji. Tek v vrečah, ekipni smučarski tek, ter vlečenje vrvi je povzročilo veliko dobre volje med gledalci, tako razpoloženje pa se je nadaljevalo tudi še na zaključku iger v restavraciji »Jama Pivka« in ob razglasitvi rezultatov.

Sindikalne športne igre občine Novo mesto

Atletika

V okviru sindikalnih športnih iger, ki potekajo v občini skozi vse leto, se je Novolesova atletska ekipa udeležila tekmovanja, ki je bilo 29. 5. na stadionu v Novem mestu. Nastopili smo v naslednjih disciplinah:

ženske: 60 m — šprint, 400 m
moški: 100 m, 800 m, štafeta 4 x 100 m, skok v daljino in met bombe
rezultati naših tekmovalcev:

ženske: 60 m
6. Bobnar Stanka DSSS 10,0 s
enske: 400 m
1. Milanovič Radojka Žaga 1:02,2
5. Vidmar Vesna DSSS 1:19,2
moški: 100 m

7. Žulič Damjan DSSS 13,0
11. Rolih Robert TES 13,6
moški: 800 m
8. Gerbajs Martin TVP 2:20,0
15. Kajtazovič Sakib TSP 2:36,4
16. Đurič Branko Žaga 2:36,7
štafeta 4 x 100 m
1. Pionir 49,5
2. Iskra — Tenel 49,8
3. Novoles 51,3 (Potočar, Rolih, Kosmina, Žulič)
skok v daljino
2. Potočar Sebastijan TES 5,77 m
4. Kosmina Gorazd DSSS 5,31 m
met bombe:
2—5. Udovič Zmago DSSS 40 točk
10. Majter Mladen Žaga 25 točk

Ali veste, da...

—je Slovenija po samomorih med vodilnimi dežalami v svetu. V Sloveniji se vsako leto 700 ljudi odloči za ta korak. V letu 1985 smo imeli 702 samomora, kar znaša 36 samomorov na sto tisoč prebivalcev. Število samomorov nam iz leta v leto narašča. V letu 1982 smo imeli koeficient samomorov (na 100 tisoč prebivalcev) 34, lansko leto pa že 36. Poprečna starost samomorilcev je sicer 52 let, vendar se ta starostna meja nezadržno znižuje, tako da imamo vse več pojavov samomorilnosti celo med otroki. Tako je v letu 1984 naredilo samomor 22 otrok in mladostnikov starih od 10 do 19 let. V šestih mesecih letošnjega leta je že naredilo samomor 287 oseb, 41 jih je pa poskušalo. To očitno kaže, da bo tragična bera prostovoljne smrti tudi letos pošastna. Med slovenskimi občinami po samomorih odločno prednjači sosednja občina Trebnje.

(vir: Delo, 21. 7. 86, sobotna priloga) (A. Š.)

— da spada med priljubljene in zdrave oblike dopustovanja tudi t. i. kmečki turizem. V zadnjem času se je začel razvijati kmečki turizem kot alternativa klasičnemu načinu dopustovanja ob morju, jezerih, planinah, rekah itd. Kmečki turizem na vasi ima namreč vse možnosti, da ponudi zelo raznovrstno in vsebinsko ponudbo, obogateno s kulturno, zdravstveno, rekreativno, športno, izobrazbeno in zabavno vsebino, n. pr.: jahanje, ribolov, lov, smučanje, pohodništvo, folklorne prireditve, kulturni spomeniki, kulinarične prireditve itd. V svetu je ta oblika turizma zelo razvita, zlasti v Avstriji in prinaša lepe dohodke. Tudi pri nas smo se ovedli te oblike turistične ponudbe in v sedemdesetih letih družbeno organizirano začeli gojiti in razvijati turizem. Tudi v planskih dokumentih smo si kot eno prioriteten nalog zadali razvoj kmečkega turizma. Po prvi evforiji, ki je sprožila usmerjanje vrste kmetij, zlasti na Gorenjskem, Štajerskem in Zgornji Savinjski dolini, v kmečki turizem, beležimo v zadnjih letih osip. Vzrokov za to je več, nekaj jih je v poslabšanju kreditiranja bank, več pa v tem, da je nerentabilen. Zasedenost prenočitvenih zmogljivosti je komaj 10—12%, morala pa bi biti vsaj 20% (60—70 dni), če bi hoteli doseči rentabilnost. Tako primerjave med leti 1984—85 kažejo velik osip kmetij s kmečkim turizmom. L. 1984 je bilo 168 kmetij s 1.585 ležišči, leta 1985 pa samo še 45 kmetij s 472 ležišči. Na Dolenjskem sta le 2.

(A. Š.)

— Sosed, ste znoreli? Nehajte zalivati!

— No, in kako se počutite zdaj, ko že štirinajst dni ne pijete alkohola?
— Ja, moram reči, zelo dobro. Roke so se mi nehale tresti, nisem več tako zatečen, doma imam lep mir in... ostala sta mi dva milijona...

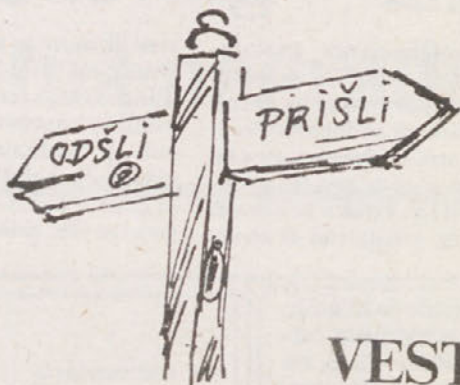
Vir: Glasilo TAM

— Res čudno! Nekdaj me je ta ženska močno privlačila, zdaj pa nič več.

Tudi to se zgodi

Za dan borca, 4. julij, ki ga po vsej domovini praznično proslavljamo, so v Trebnjem v jutranjih urah vihrale zastave samo na stavbi komiteja ZK in na stavbi novolesovega TOZD-a TAP. Komentar je odveč.

VESTI

ZA MESEC JUNIJ 1986

TOZD TVP: prišli: Glavan Matjaž, odšli: Rotar Jože (v JLA), Drčar Justa (upokojitev), Pirc Olga (upokojitev), Pirc Anica (upokojitev), Rozman Anton (sporazumno), Pilič Miloš (v TOZD BLP).

TOZD ŽAGA: prišli: Đukić Tomo, Boh Andrej (iz JLA), Bučič Slavko, Bjelošević Mirko, Pejič Vlado, Vardič Frane, Bukovec Anton, Zadravec Milan, Dragoljić Đurađ, Tubanovič Mijat, Pahinger Rudi, Vardič Željko, Pirc Metod (iz TOZD BLP), Križe Slavko (iz TOZD TSP), Sajevec Dušan (iz TOZD TSP), Poglajen Avgust (iz TOZD TDP), Uršič Jože (iz TOZD TDP); odšli: Gašper Branko (sporazumno), Maričič Josip (izjava delavca), Štih Dušan (sporazumno).

TOZD TPI: prišli: Bradač Alojz; odšli: Gole Anton (izjava delavca), Gole Bojan (izjava delavca).

TOZD BOR: prišli: Drame Anton, Jordan Jože, Štefanič Marjan, Bizjak Cvetka, Žarn Brigita, Zupan Justina, Stanič Vinko (iz TOZD BLP); odšli: Kolarič Ernest (upokoj), Kozole Anica (sporazumno), Salmič Robert (sporazumno), Metelko Vid (sporazumno), Rabič Romeo (sporazumno), Stanič Alojz (v JLA).

TOZD SIGMAT: Pacek Jože, Avguštin Marija, Štefanič Renata; odšli: Pavkovič Martin (v JLA), Postržin Jože (v JLA), Perc Zdenko (v JLA).

TOZD IGK: prišli: Anžiček Mirko (iz TOZD TDP); odšli: Cvetan Franc (sporazumno).

TOZD TDP: prišli: Brborovič Dragana, Mutič Željana, Grivec Milka, Petan Franc (iz JLA); odšli: Koncilja Ignac (sporazumno), Lukšič Milan (sporazumno), Fifolt Franc (v JLA), Gojkovič Zora (sporazumno), Uršič Jože (v TOZD ŽAGA), Poglajen Avgust (v TOZD ŽAGA), Anžiček Mirko (v TOZD IGK).

TOZD TSP: prišli: Beg Andrej (iz JLA), Stojčević Radislavko, Vujanič Milorad, Turk Matjaž, Davidovič, Škrjanc Igor, Juršič Snežana; odšli: Bele Robi (v JLA), Novak Igor (v JLA), Pirc Bojan (v JLA), Vrtar Avgust (v JLA), Avsec Anton (izjava delavca), Bučar Hermina (sporazumno), Sajevec Dušan (v TOZD ŽAGA), Križe Slavko (v TOZD ŽAGA).

TOZD TPP: prišli: Žibert Božidar, Mežnar Alojz, Hrovat Peter, Golobič Bogdan, Hrovat Slavko; odšli: Miletič Miroljub (sporazumno), Pipan Vid (izjava delavca), Kermc Bojan (sporazumno), Kresal Stanko (invalidska upokojitev).

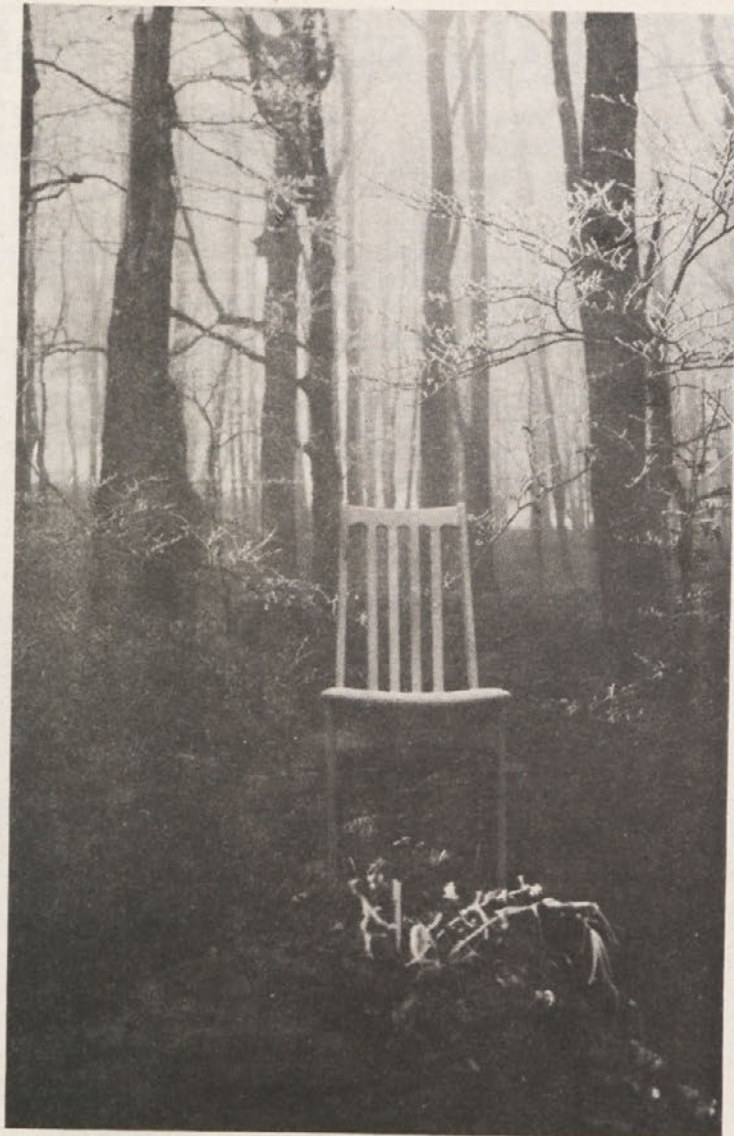
TOZD LIPA: prišli: Pišek Anton, Sintič Jože, Hribar Janez, Klemenčič Jožica.

TOZD TAP: prišli: Kovač Jože, Vidmar Tone, Železnik Stanko, Gorec Larinka.

TOZD TKO: prišli: Musulin Đorđe, Štubljar Zvonko, Kukman Vojteh, Badovinac Milka, Vraničar Irena, Slobodnik

Število zaposlenih delavcev po TOZD 30. 6. 1986

TOZD	Moški	Ženske	Skupaj
TVP	119	162	281
ŽAGA	205	34	239
TPI	73	23	96
BOR	93	62	155
SIGMAT	97	35	132
IGK	37	17	54
TDP	216	253	469
TSP	191	187	378
TPP	138	70	208
LIPA	99	34	133
TAP	74	59	133
TKO	113	56	169
TES	123	29	152
TGD	62	65	127
BLP	90	42	132
DSSS	121	100	221
Skupaj	1851	1228	3079

Cvetka, Bajuk Nataša, Forza Marica, Milkovič Zdenka, Macele Marjana, Markovič Slavko, Mateševac Stjepan; odšli: Bajuk Ana (sporazumno), Slanc Marija (sporazumno), Strahinič Miljenko (sporazumno).

TOZD TES: prišli: Vračar Branislav, Rudman Anton; odšli: Šporar Stanka (upok-

ojitev), Papež Franc (v TOZD BLP).

TOZD TGD: prišli: Košmrli Dušan, Rojc Roman; odšli: Iskra Magda (sporazumno), Koželj Mirko (v JLA).

TOZD BLP: prišli: Pehrec Đurđa, Pilič Miloš (iz TOZD TVP), Papež Franc (iz TOZD TES); odšli: Škarja Stane (upokojitev), Pirc Metod (v TOZD ŽAGA), Stanič Vinko (v TOZD BOR).

— Mila mati, ta pa je bil žejen!

Bolniški stalež – bolniška – glavobol

2. primer

Poznamo tudi pojav subjektivnih težav brez ali le z majhnimi objektivnimi znaki. Ob tej priliki ponavadi delavec meni, da je bolan ali pa da ni zmožen za delo. Delavec sam se ne

zaveda dejstva, da tukaj ne nastopa kot glavni vzrok njegovih težav organska bolezen. Tukaj nastopa popolnoma drug problem, ki je pa potisnjen v njegovo zavest. Delavec nenehno zatrjuje, da je bolan in da ne more delati in da so njegove

težave bolezenskega značaja. Zaradi teh težav se pogosto javlja pri zdravniku in vedno zaradi istih ali podobnih. Pravi vzrok je prikrit, delavec se ga ne zaveda in si ga ne zna pojasniti. Po navadi tiči vzrok v narečenih problemih, s katerimi se sooča

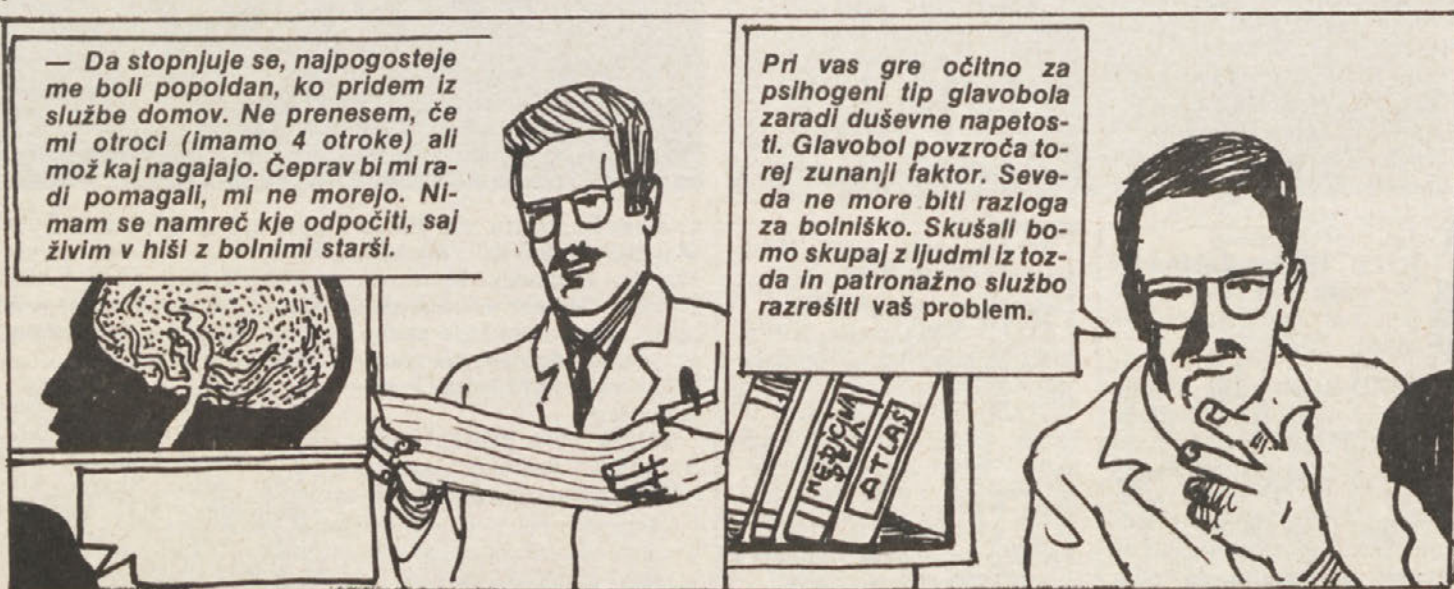
in se jih ne more ali ne zna rešiti. Omenjeni problemi oz. konfliktna stanja izzovejo v delavcu psihično napetost (to se pokaže kot: prebadanje srca, stalni glavoboli, bolečine v hrbtenici in križu). Težave se povečajo in delavec išče zatočišče v bolezni.

Doktor, nenehno me boli glava, tišči mi glavo, vročina me obdaja, predvsem me pa boli glava od zada. Ne morem delati.

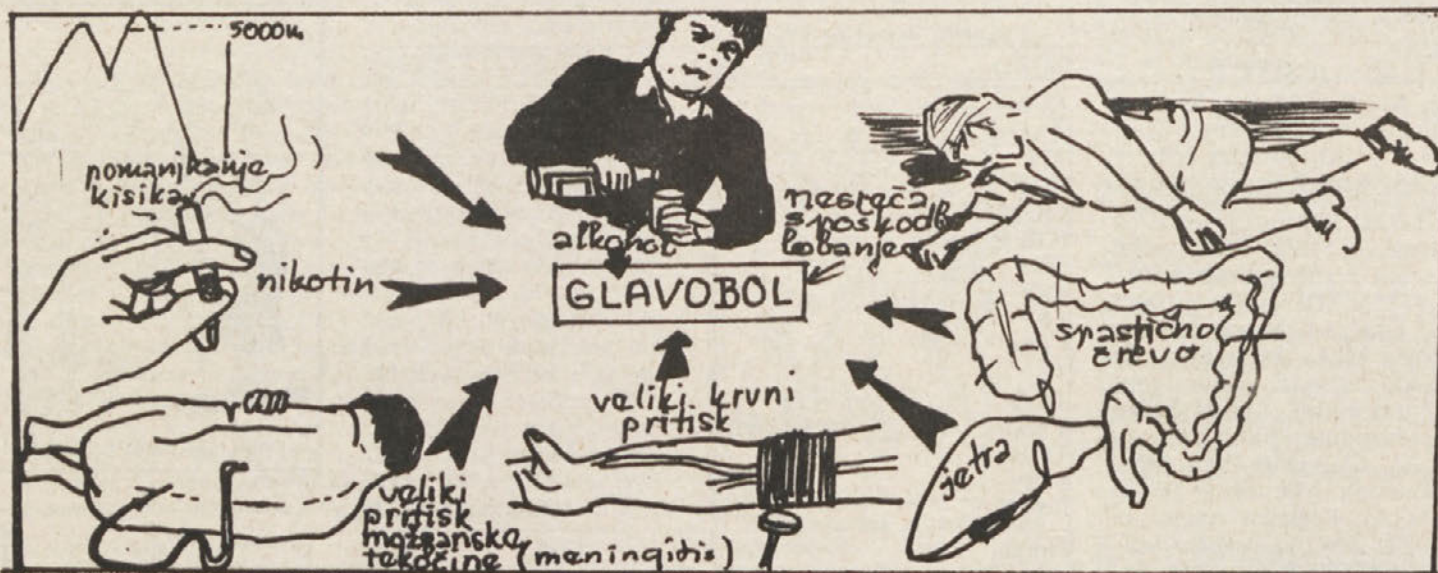
Vaš pritisk je dober (drugače je to eden najpogostejših vzrokov glavobola od zadaj), poslal vas bom v laboratorij, da ugotovimo, če ni morda kak objektivni vzrok za vaše glavobole.

— Laboratorijske preiskave so v redu, prav tako slikanje glave. Se vaš glavobol tekom dneva stopnjuje, ali preneha?

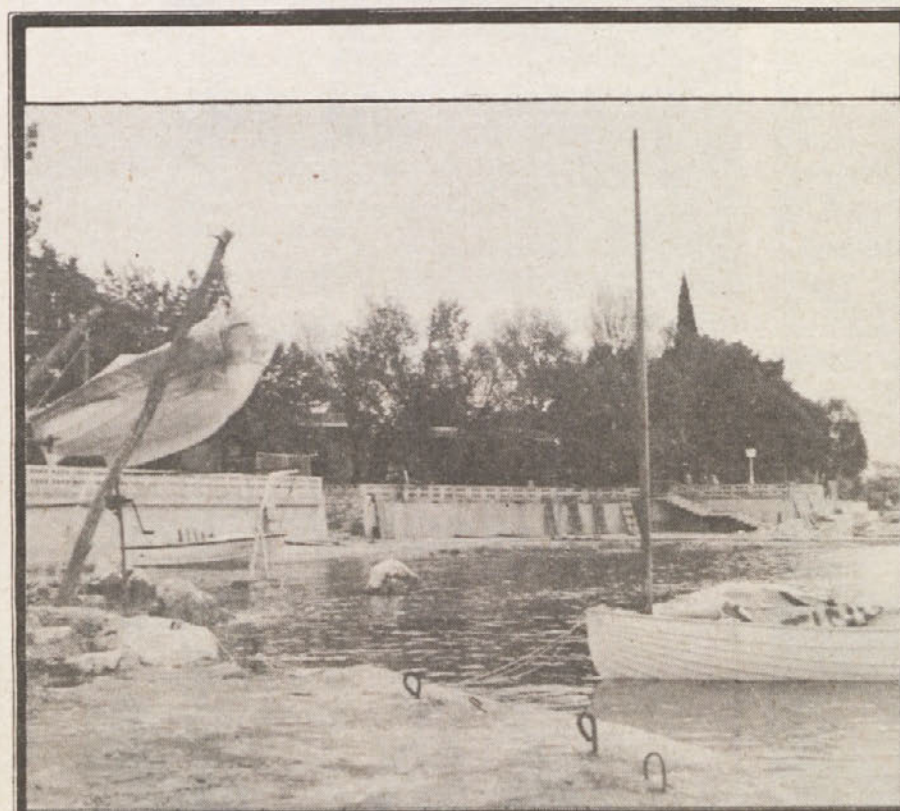
— Da stopnjuje se, najpogosteje me boli popoldan, ko pridem iz službe domov. Ne prenesem, če mi otroci (imamo 4 otroke) ali mož kaj nagajajo. Čeprav bi mi radi pomagali, mi ne morejo. Niham se namreč kje odpočiti, saj živim v hiši z bolnimi starši.

Pri vas gre očlno za psihogeni tip glavobola zaradi duševne napetosti. Glavobol povzroča torej zunanji faktor. Seveda ne more biti razloga za bolniško. Skušali bomo skupaj z ljudmi iz tozda in patronažno službo razrešiti vaš problem.

Poletna nagradna križanka

**Rešitve pošljite
na naslov
uredništva
do 11. avgusta 1986**

SESTAVIL: DRNOVŠEK	LOVSKA ZMAGA	SREDNJI DEL	SEDEM DNI	BIVŠI UGANDSKI POLITIK (IDI)	MENŠKI PREDLOG ZA OZNAKO PLEMENA	OKRASNO DREVO S TEMNO ZELENIMI KALICAMI
NAČELA O PRAVICAM IN SOLEZNO- STIH ŽEŽA- VLJANOV						
ODMOR, PREDAH						
NEOBDE = LAW, TRAVNAT SVET						
EN SAM					VZHOD	
					DIAK	
BEOGRAJ- SKI TEBNIK				UČENJE ŽLEBIČ V DOGI ZA SOB		
VEZNIK			DED, OČANEČ STOJAN PUC			
DEL ME- HANIZMA PRI KLAVIRJU						
AUTOMOBIL OZNAKA ZA ŠPANIBO		PRTLJIKAV KOMJ				
		NARAVA				
VOJNA POŠTA			KOROŠKI PLES 2753L m/ VISOK VRH V JULIJCH			
RAJKO NAJMANJSI DELEC PRVINE	RANFL DOLOČENA VRSTA GRADBA = MIŠTVA			KALCIJ POKRAJINA V OSREDNJI GRČIJI		
					VEZNIK V STARI SLOVEN- ŠČINI	NASELJE, ZASELEK
I CA =						
J. A A	ZOLAJEV ROMAN AVNERČOVA SOCIALNA PESEM				KBOR JE PORASEL Z DLAHAM	RELIEFNA SPOMINSKA PLOŠČA IZ KOVINE
		PRVA ČRKA ABECED		KOMUNIST. PARTIJA OKRASNA CVETICA		
		BLAHA TILKA	KRAJ PRI ALBOVŠČINI BRKZ GLASU			
T. Z IME = A	TONA ALEKSAN- DER VALIČ	EXPLO = ŽIVNA TELESA ANTON DERMOTA	NASE LETALSKO PREVOZNO PODJETJE			
			PRED = PLAČILO			

Ustanovljena je kolesarska sekcija

Po dolgih porodnih težavah je končno ustanovljena tudi kolesarska sekcija ŠD Novoles. Dne 9. 7. 1986 se je zbralo pet najbolj vnetih biciklistov Novolesa na parkirišču od koder so se odpravili v smeri Dolenjskih Toplic in še naprej proti Sušicam, da formalno ustanovijo in pripravijo program dela kolesarske sekcije. Kolesarjenje se je v zadnjem času na Dolenjskem in v Novem mestu razmahnilo tako, da je bila ustanovitev te sekcije samo logična posledica. Škoda, da na ustanovni sestanek niso prišli nekateri kolesarji, ki so bili službeno zavzeti ali pa so na dopustu, tako, da bi bil ta dan še bolj veselo in živahno obeležen.

Tako pa je pet kolesarjev (tudi dve kolesarki) simbolično pri »Kolesarju« for-

malno ustanovilo kolesarsko sekcijo z željo, da se čim več ljubiteljev koles iz Novolesa vključi vanjo.

Za vodjo sekcije je bil izvoljen tov. Žulič Damjan, ki bo pripravil program dela in finančni program za letošnje oz. drugo leto. Prav tako je bilo dogovorjeno, da se kolesarji dobimo vsak teden v četrtek ob 17.00 uri pred TOZD BLP v Novem mestu, od koder bi kolesarili na posamezne kolesarske etape po okolici. Torej kolesarji rezervirajte si četrtek za rekreacijo na kolesu.

Po požirkih osvežilne pijače je ekipa ustanoviteljev napravila tudi nekaj slik, za spomin in arhiv, nato pa so se kolesa zavrtela proti Straži oz. Novemu mestu.

M. M.

Ustanavljanje kolesarske sekcije, Zadnji dogovori in priprave »ustanoviteljev« kolesarske sekcije pred odhodom na prvo turo. Pot bo dolga in naporna...

... kratek počitek in požirek osvežilne pijače prav pride. Do cilja pa ni več daleč.

Cene možnik in cene

Riše in piše: I. Balog

